

Geacht College,

Tijdens de vergadering van de commissie B&V werd SPA opgeroepen om vragen schriftelijk te stellen. Deze vragen vormen tevens een aanvulling op de eerdere gestelde technische vragen over duurzaamheid.

De aandelenverhouding tussen Ennatuurlijk en de gemeente is van 50/50 % gewijzigd naar 65/35 %. Dit impliceert dat Ennatuurlijk een meerderheidsbelang heeft. Bekend is dat de gemeente een blokkerende stem heeft bij bepaalde besluiten (pag. 29). De dagelijkse gang van zaken wordt bepaald door Ennatuurlijk. Berenschot adviseert en verwacht dat het aandeel van de gemeente in de toekomst verder zal afnemen (pag. 4).

Het college werd op 5 november 2019 geïnformeerd over de financiële stand van zaken van HGN en dat de gemeente geen directe inkomsten uit HGN kan genereren (pag 29):

'In het memo wordt verder geconcludeerd dat met overdracht van de klanten en activa de gemeente geen mogelijkheid heeft om direct inkomsten te genereren uit Het Groene Net. In de begroting vanaf 2020 was nog wel rekening gehouden met opbrengsten, deze worden structureel geschrapt.'

Vraag 1

Hoe is het geregeld met de financieringsstructuur? Is die ook op basis van 65/35 %?

Oftewel: wat zijn de financiële consequenties en de consequenties voor de invloed van de raad van het wijzigen van de verhoudingen in de aandelen?

Bij welke besluiten heeft de gemeente een blokkerende stem?

Is de gemeente vanwege het ontbreken van mogelijkheden om direct inkomsten te genereren uit HGN in feite verworpen tot een subsidieverstrekker aan een commercieel bedrijf?

Berenschot geeft aan dat volgens de Discounted Cashflow methodiek de verwachte waarde van HGN op dit moment € 78.000 is (pag. 31).

Men heeft zich echter door de accountant laten overtuigen dat er ook een maatschappelijke waarde is omdat een warmtenet in dat opzicht vergeleken zou kunnen worden met riolen en daardoor tegen verkrijgingsprijs moeten worden gewaardeerd en niet tegen commerciële marktwaarde (o.a. pag 48).

De argumenten die daarvoor worden benoemd zijn

- de gemeente heeft geen intentie de aandelen MSW B.V. te vervreemden;
- de onderliggende activa vertegenwoordigen een maatschappelijke waarde en leveren in de komende jaren ook een stabiele cashflow op;
- gemeenten hebben op de balans ook de maatschappelijke waarde van riolen en onderwijsgebouwen staan.

SPA heeft twijfels over de juistheid van die redentatie en baseert die mede op datgene wat Berenschot schrijft:

- *'De nieuwe aandeelverhoudingen worden ca. 35% voor de gemeente Sittard-Geleen en 65% voor Ennatuurlijk B.V. Waarbij de verwachting is dat het aandeel van de gemeente in de toekomst verder zal afnemen.'* (pag. 4). Verwatering of vervreemding van aandelen wordt blijkbaar wel verwacht.
- *'Beoogd was 82% groene stook, gerealiseerd is (2019) 66%. Hiermee is de duurzaamheidswinst lager dan beoogd'* (pag. 31). De maatschappelijke doelstelling werd niet behaald waardoor ook de maatschappelijke waarde lager moet worden gewaardeerd.
- *'Op basis van het actuele businessplan en de kasstroomverwachting van de directie van HGN B.V. is het niet reëel te verwachten dat HGN B.V. in staat is aanvullende reserves op te bouwen.'* (pag. 30)

Uit de grafiek van *'Overzicht vrije kasstromen op basis van Business Model HGN v2.0'* (pag. 46) blijkt dat de verwachting is dat de 'kastroom cumulatief' toeneemt van -1,5 miljoen in 2021 naar 0 in 2035 en (pag. 47) dat het niet ondenkbaar is dat HGN in 2045 moet worden ontmanteld vanwege het ontbreken van voldoende financiën. De grote mate van onzekerheid t.a.v. een solide toekomst van HGN werkt direct door op de businesscase van onze voornaamste stakeholders: onze burgers. Risico's en maatschappelijke gevolgen worden op hun afgewenteld zonder daarvoor nu een voorziening te treffen om hun te helpen voor het geval er problemen optreden. Zo'n voorziening is nodig en vermindert het maatschappelijk belang.

- De waarde op de balans van de gemeente Sittard-Geleen sluit daarmee aan op de maatschappelijke waarde van de investeringen en niet op de commerciële of marktwaarde ervan. Hierbij zijn de investeringen vergelijkbaar met bijvoorbeeld investeringen in rioleringen' (pag. 14). Gebleken is dat Ennatuurlijk zeer geïnteresseerd is in uitbreiding van haar aandelen en men wil fors investeren. Bovendien tonen [Warmtemonitor 2017](#) en de [Handreiking aansluiten op warmtenetten](#) (CE Delft, 2020) dat warmtenetten voor private bedrijven een commercieel product vormen, dat deze op commerciële basis producten (warmte en koude) leveren en dat netten wel degelijk af en toe verkocht worden.

De huidige warmtenetten hebben veelal één eigenaar en de warmte wordt voornamelijk geleverd door middel van warmtebron, zie Figuur 4.

Overzicht grootschalige warmtenetten (huidig en toekomstig)

De rolverdeling in de huidige warmtemarkt. NB: Nuon heet inmiddels Vattenfall

Bron: Presentatie, Rollen in de waardeketen van warmte, Liander, 2019

Regio	Leverancier	Aantal aansluitingen (x 1.000)					
		2015	2016	2017	2018	2020	2023
Utrecht	Eneco	52,3	53,4	54,5	55,3	54,0	58,0
Rotterdam	Eneco en Vattenfall	52,1	52,7	53,4	54,4	57,2	65,6
B3-Hoek (glastuinbouw)	Eneco	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Den Haag	Eneco	4,8	5,3	5,5	6,0	9,0	13,8
Ypenburg	Eneco	10,1	10,1	10,1	10,1	10,1	10,1
Amsterdam Zuid- en Oost	Vattenfall	15,5	16,1	17,7	19,0	25,7	33,0
Amsterdam Noord- en West	WestpoortWarmte	9,3	10,7	12,1	15,1	19,0	28,1
Almere	Vattenfall	48,9	49,4	50,2	51,6	52,9	57,1
Lelystad	Vattenfall	4,8	4,8	4,8	4,8	4,8	4,8
Leidse regio	Vattenfall	8,3	8,5	8,8	9,0	9,7	10,2
Arnhem, Duiven en Westervoort	Vattenfall	13,8	14,1	14,5	15,2	16,8	17,7
Nijmegen	Vattenfall	3,8	4,3	5,2	5,8	6,7	9,9
Warmtenet Breda-Tilburg	Ennatuurlijk	33,9	34,3	34,6	35,2	36,3	38,4
Enschede	Ennatuurlijk	4,4	4,4	4,4	4,7	5,1	5,6
Helmond	Ennatuurlijk	6,4	6,4	6,4	6,4	6,4	6,4
Eindhoven	Ennatuurlijk	1,0	1,8	2,3	2,4	2,8	4,0
Alkmaar	HVC	4,5	4,6	4,8	5,3	6,3	7,8
Dordrecht	HVC				1,2	2,2	3,7
Purmerend	SVP	25,8	25,8	25,9	26,3	27,7	29,0
Totaal		300,0	306,8	316,2	327,9	352,2	403,3

Bron: CBS, Warmtemonitor 2017

De rekenkamercommissie van Purmerend schrijft in haar onderzoek naar het warmtenet in 2018: *Purmerend is één van de weinige gemeenten in Nederland die zelf 100% eigenaar is van een stadswarmte opwekking- en distributiebedrijf. In vrijwel alle andere gemeenten voorzien energiebedrijven als Nuon of Eneco in de warmtedistributie. Gezien de financiële risico's en de complexiteit van de aansturing, is het van belang periodiek af te wegen of het huidige aansturingmodel het meest passend is.*

en

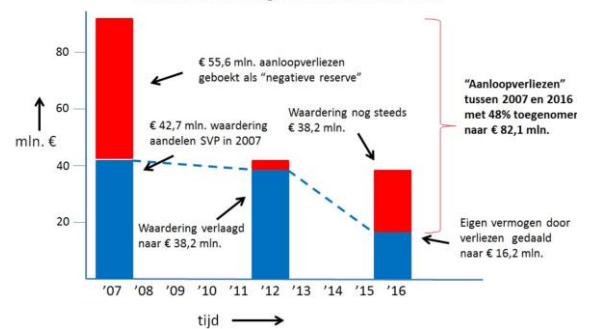
Op de balans van de gemeente is de waardering van de aandelen alleen in 2012 naar beneden bijgesteld naar € 38,2 mln. Daarmee waren eigen vermogen en waardering in dat jaar weer even hoog. In 2012 werd in het weerstandsvermogen van de gemeente de SVP nog voor € 5 mln. als risico opgenomen. In latere jaarrekeningen is dit risico op € 0 gezet, wat impliceert dat het risico als verwaarloosbaar wordt ingeschat.

en

De SVP heeft sinds de verzelfstandiging jaarlijks gemiddeld bijna € 3 mln. verlies geleden.

SPA concludeert dat de commerciële waarde in de balans is opgenomen.

Aanloopverliezen, eigen vermogen en waardering van stadswarmte in Purmerend 2007-2016

Vraag 2

Hebben bovengenoemde (private- en gemeentelijke) warmtenetten 'maatschappelijke waarde' en staan deze allemaal als zodanig op de balans van de gemeente(n) waarin deze gelegen zijn?

Is het college bereid om een second opinion te vragen over het terecht en preferabel zijn van opnemen van de boekwaarde in plaats van de 'maatschappelijke waarde' in de balans?

Een uitgangspunt van de basecase (2010) en de businesscase (2012) was *'De overheid heeft een rol omdat de markt niet zelfstandig zal voorzien in schone energiebronnen voor verwarming van huizen, kantoren, etc.'* (pag. 22).

'Warmtelevering heeft een lange geschiedenis in Nederland.

Reeds in 1923 werd het eerste warmteproject in Nederland (Utrecht) gerealiseerd. Met name in de jaren '80 van de vorige eeuw werden vele warmteprojecten ondernomen, omdat de overheid van mening was dat het gebruik van restwarmte een belangrijk instrument was voor het energiebesparingsbeleid. Als gevolg hiervan, werden met steun van de overheid tal van warmteprojecten opgezet.' (CE Delft, [Warmtenetten in Nederland, 2009](#))

'Er waren kansen in Sittard-Geleen om een warmtenet aan te leggen. De gemeente is gaan aanjagen, gezien de maatschappelijke waarde. Er was geen private partij die deze innovatieve en vernieuwende manier om in warmte te voorzien in zijn eentje wilde oppakken. De gemeente en een private partij hebben zich hier gevonden en op basis van adviezen is besloten om samen een warmtenet in Sittard-Geleen te gaan aanleggen.' (zienswijze DT, pag 2) en 'De directie ziet dat de ontwikkeling van het warmtenet HGN zijn tijd vooruit was. Vandaag de dag zien we dat de ontwikkeling van warmtenetten in Nederland nog maar op beperkte schaal plaats vindt'. (zienswijze DT, pag 3)

Vraag 3

Is het college het met SPA eens dat:

- De markt reeds op vele plaatsen en op grote schaal in Nederland heeft voorzien en voorziet in warmtenetten met het oog op schone energiebronnen voor verwarming van huizen etc.;
- Er geen sprake is van innovatieve en vernieuwende manier om in warmte te voorzien maar van een bewezen techniek die op zichzelf weinig vernieuwing kent;
- Dat er absoluut geen sprake van is dat HGN haar tijd vooruit was of is?

Overzicht warmte woningen in Nederland

Type	Woningen (x 1.000)	Netten
Grootchalige warmtenetten	222,6	13
Kleinschalige warmtenetten	335,8	
- Eneco	23,4	192
- Essent	14,3	72
- Nuon	32,8	22-70
- Cogas	1,1	2
- MeerWarmte	0	1
- Overig	264,2	
Totaal	558,4	

Opmerking: De warmtemarkt is constant in beweging. De getallen in de tabel zijn dan ook indicatief.

STUDIE VAN NEOM ZEER VER GEVORDERD

DSM kan Zuid-Limburg centraal verwarmen

SITTARD – De Nederlandse Energie Ontwikkelingsmaatschappij (NEOM) te Sittard werkt momenteel een plan uit om heel Zuid-Limburg centraal te gaan verwarmen met afvalwarmte van het DSM-bedrijf. NEOM heeft berekend, dat DSM voldoende afvalwarmte produceert om er 300.000 woningen mee te kunnen verwarmen – hetgeen onder meer aan aardgas 360 miljoen kubieke meter per jaar zou besparen. Zó veel woningen telt heel Zuid-Limburg echter niet; er blijft dus nog een flink stuk restwarmte over. Het NEOM-plan omvat de aanleg van een distributienet dat de warmte naar de huizen moet leiden en drie lange-afstands pijpleidingen van DSM naar respectievelijk Geleen/Sittard, Maastricht en Heerlen/Kerkrade.

Aldus het zojuist uitgekomen tijdschrift DSM-Magazine, waarin NEOM-topman ir. E.F. Bunge aan het woord is. Hij spreekt van een "globaal" plan dat nog nadere studie verdient – een studie die intussen ter hand is genomen. Zij zal een duidelijk inzicht moeten verschaffen in de optimale uitbouw en de samenstelling van het collectieve verwarmingssysteem voor Zuid-Limburg. Van cruciale betekenis is uiteraard het kostenaspect van het gigantische plan. In werkelijk van het complexe karakter van de studie, zal zij toch in 1981 kunnen zijn afgerond, aldus ir. Bunge.

De NEOM-directeur (evenals nog eens alle NEOM-personeel is ook hij van DSM afkomstig) plaatst zijn plan tot benutting van DSM-afvalwarmte in de marge van de nieuwe toepassing van steenkool in Nederland. Wat dit laatste betreft is hij niet enthousiast.

Kolen: nee

Sinds steenkool verdwenen, zijn er milieueisen gekomen en installaties om op milieuverantwoorde wijze kolen in energie om te zetten zijn buitengewoon kostbaar. Daarbij komt dat elke ton versteekte kolen 200 kilo onbruikbare as oplevert, hetgeen mettertijd een enorme belasting van natuur en milieu gaat opleveren.

Vandaar dat de NEOM zijn aandacht sterk richt op afvalwarmte van elektriciteitscentrales, vuilverbrandingsinstallaties en grote industrieën. De NEOM heeft in dat kader een inventarisatie opgesteld van alle warmtebronnen in Nederland die in staat zijn water van 110 graden Celsius te leveren. Daarbij is voor Limburg gebleken, dat het aanbod aan restwarmte in Midden-Limburg nagenoeg nihil is, terwijl het daarentegen in Zuid-Limburg aanzienlijk groter is dan de vraag.

Het verbaast SPA zeer dat er geen enkele aanwijzing is dat het college of ambtelijk op de hoogte was en geleerd heeft van het twee jaar durende onderzoek dat de NEOM vanaf 1980 heeft uitgevoerd naar de benutting van de restwarmte van DSM.

Dit temeer omdat ondergetekende in 2011 gesproken heeft met de toenmalige directeur van NEOM en in 2011 en 2019 sprak met een onderzoeker (nadien programmaleider energiebesparingsprogramma's bij Min EZ en leider van het Thermiek-project bij de Europese Commissie), beiden woonachtig in onze gemeente.

Stadsverwarming met DSM-warmte niet rendabel

MAASTRICHT – Bij DSM is voldoende rest- en afvalwarmte aanwezig voor de verwarming van steden als Sittard en Geleen. Stadsverwarming op basis van deze warmte zou een jaarlijkse besparing van vijftig miljoen kubieke meter aardgas kunnen opleveren.

LD 15-12-02
Een eerste globaal financieel-economisch onderzoek heeft echter aangetoond, dat een dergelijk project zelfs na een periode van 25 jaar nog niet rendabel zal zijn. Daarbij is uitgegaan van aansluiting van de voor stadsverwarming meest interessante delen van Sittard en Geleen. Een ander heeft het provinciaal bestuur gisteren meegedeeld op grond van een onderzoek van de Nederlandse Energie Ontwikkelings Maatschappij (NEOM) in Sittard. Het provinciaal bestuur had daartoe opdracht gegeven.

Het ligt voor de hand om in plaats van het wiel opnieuw uit te vinden dat onderzoek op zijn minst te gebruiken om na te gaan waarom het project destijds geen doorgang vond en dat te vergelijken met de huidige omstandigheden. Om dertig jaar later te spreken van 'vernieuwend om in warmte te voorzien' en dat 'HGN was zijn tijd vooruit' vindt SPA hoogst opmerkelijk.

Vraag 4

Is er bij de opstart van het project of nadien gebruik gemaakt van de ervaringen uit de NEOM-studie? Zo ja, dan wil SPA graag het rapport zien waaruit blijkt dat de omstandigheden dusdanig anders zijn geworden dat het NEOM-onderzoek geen relevantie had en heeft of tot een andere uitkomst leidt indien de huidige waarden (bijvoorbeeld de gasprijs) worden verdisconteerd. Zo nee, dan wil SPA weten waarom het NEOM-onderzoek niet is gebruikt.

Zonder een voorkeur voor HGN uit te spreken stelt Berenschot uitdrukkelijk:

'Commerciële exploitatie en commerciële risico's horen thuis bij partijen die deze het beste kunnen managen. Alleen bij aantoonbaar marktfalen kan, liefst tijdelijk, een grotere rol van de overheid overwogen worden. Warmtelevering via Het groene Net is daarbij één van de alternatieven, maar zeker niet het enige alternatief. Een gemeentelijke en/of regionale visie moet kaderstellend zijn voor de ontwikkeling van het net en voor de vraag welke delen wel of niet in ontwikkeling gaan.' (pag 16)

Al jarenlang is er vanuit de gemeente beleidsmatig nauwelijks aandacht voor alternatieven voor HGN ondanks dat ontwikkelingen juist bij die alternatieven razendsnel gaan en bij warmtenetten niet. Een gevolg daarvan is dat de gemeente reeds jarenlang onderaan bungelt in ranglijsten van hernieuwbare elektriciteit.

Op pagina 22 haalt Berenschot een conclusie van het kernteam HGN over de businesscase uit februari 2010 aan:

'De overheid heeft een rol omdat de markt niet zelfstandig zal voorzien in schone energiebronnen voor verwarming van huizen, kantoren, etc. In vergelijking met andere alternatieven voor verwarming op gas is de conclusie van de businesscase dat HGN de meest doelmatige oplossing is.'

SPA is van mening dat een onderzoek naar benutting van de restwarmte van Chemelot rond 2010 gerechtvaardigd was ondanks twijfel aan de motivatie daarvan.

Momenteel neemt de markt echter wel degelijk initiatieven om schone energiebronnen te ontwikkelen en niet alleen het benutten van restwarmte van de industrie of biomassa.

In de kamerbrief van 20 december 2019 inzake 'Voortgang wetstraject Warmtewet 2' staat *'Gemeenten krijgen de bevoegdheid om te beslissen over de keuze voor het duurzame alternatief voor verwarming via aardgas.'* en Berenschot adviseert als criterium *'Warmtevoorziening via een warmtenet is voor dit gebied / deelproject / doelgroep op korte, middellange en lange termijn het beste alternatief gemeten naar investeringskosten en kosten voor eindgebruikers (total cost of ownership)'* (pag. 16), hetgeen wordt overgenomen in de zienswijze DT.

In de Zienswijze DT staat op pag 11 *'Er kan worden geconcludeerd dat zowel ambtelijk als bestuurlijk in 2016 aan de hand van de proces presentatie van Berenschot duidelijk moet zijn geweest dat er heel veel puzzelstukjes op zijn plek moesten vallen, wil er een "groot HGN" kunnen komen.'*

De raad werd niet geïnformeerd en er werd gewoon doorgegaan terwijl bekend was dat de risico's groot waren. Duidelijk was dat de financiële bijdrage van de gemeente nog veel zou stijgen en niet tot de 2,5 miljoen in de aandelen beperkt zou blijven.

Ook dit wijst er op dat het tijd wordt naar het project als zodanig en naar alternatieven te kijken.

Vraag 5

Is het college het met SPA eens dat de aangehaalde conclusie uit 2010 achterhaald is en is het college bereid alternatieven te onderzoeken alvorens niet reversibele besluitvorming over HGN plaatsvindt?

'De ambtelijke organisatie was tot 2018 kwalitatief en kwantitatief niet in staat om het project voldoende te begeleiden.' (zienswijze DT, pag. 4)

In de aangehaalde kamerbrief staat op pagina 8 *'Uiteraard moet door ieder bedrijf – publiek en privaat - voldaan worden aan de basisvereisten voor een solide warmtebedrijf, zoals die nu ook al van kracht zijn. Oneigenlijke voordelen voor bepaalde partijen moeten worden voorkomen'*

Vraag 6

Is het college het met SPA eens dat:

- a) HGN sinds de oprichting en ook nu nog geen solide warmtebedrijf is;

- b) de levensvatbaarheid van HGN dubieus is;
- c) er bij de beoordeling van verschillende alternatieven geen subsidieverschillen mogen zijn anders dan de standaard door hogere overheden aangeboden subsidies;
- d) de businesscase van de bewoners minstens zo belangrijk is als de businesscase voor deelnemende bedrijven en/of de overheid;
- e) de gemeente daarom ook oog behoort te hebben voor de businesscase van de bewoners;
- f) HGN in tegenstelling tot het op pagina 24 gestelde uitgangspunt '*het warmtebedrijf zal risicoarm worden gerealiseerd en geëxploiteerd*' niet risicoarm werd ontwikkeld en geëxploiteerd;
- g) Het college de afgelopen jaren zowel inhoudelijk als financieel niet in control is geweest.

Op pagina 16 schrijft Berenschot:

We zien in onze bevindingen en conclusies ten aanzien van de wijze waarop 'Noord' is ontwikkeld dan ook niet op voorhand een reden om niet verder te gaan met de ontwikkeling van 'Zuid'.

Vraag 7

Is het college het met SPA eens dat

- a) deze zin een vernietigend oordeel bevat over de wijze waarop HGN ontwikkeld werd;
- b) deze zin niet mag worden opgevat als een positief oordeel om met HGN-Zuid verder te gaan maar opgevat moet worden als 'geen afwijzing van de mogelijkheid om door te gaan met HGN-Zuid.'?

Op pagina 27 schrijft Berenschot:

Ennatuurlijk presenteert een alternatief voorstel, waarbij de eerste fasen van HGN volledig met eigen vermogen gefinancierd zou worden. Ennatuurlijk zou in het voorstel 95% van het vermogen inbrengen (€ 19 miljoen), de gemeente Sittard-Geleen 5% (€ 1 miljoen). Dit leidt tot lagere kosten: geen rente voor externe financiers en ook de voorwaarden voor de DVO tussen HGN en Ennatuurlijk kunnen dan beter worden. Bij elkaar is de inschatting dat het rendement hiermee verbetert tot 5,9%

Dit op 5 april 2018 tijdens een vergadering van de Raad van Commissarissen gedane voorstel werd door de vertegenwoordiging van het demissionaire college afgewezen.

Enkele dagen later, op 10 april 2018, vindt er een presentatie aan het college van B&W plaats waarin de cashflowproblemen die HGN sinds eind 2017 heeft worden gemeld.

Vanaf 21 juli 2017 is bij de twee wethouders die lid zijn de RvC van HGN bekend dat er liquiditeitsproblemen zijn, dit is vanaf 10 april 2018 ook bij het college als geheel bekend. De raad wordt niet over de liquiditeitsproblemen geïnformeerd. (Pag. 32)

Hier staat dat twee wethouders drie kwart jaar zeer belangrijke informatie hebben achtergehouden voor de raad en voor de overige collegeleden.

Vraag 8

Waarom werd dit voorstel dat toch in zich had om de financiële risico's en bijdragen van de, op dat moment al een slechte financiële positie hebbende, gemeente te verminderen afgewezen?

Welke collegeleden uit Sittard-Geleen waren bij de vergadering op 5 april 2018 aanwezig?

Waarom werd de raad niet ingelicht over dit voorstel?

Had het demissionaire college de bevoegdheid om dit voorstel zonder overleg met de raad af te wijzen?

Had het college de bevoegdheid om de vordering die de gemeente op HGN had, in totaal € 756000, in te zetten voor de volgende fase van HGN zonder dit aan de raad voor te leggen?

Hadden de beide wethouders al direct na 21 juli 2017 de raad en de overige collegeleden moeten informeren omtrent de financiële problemen bij HGN?

Eén dag voor het aantreden van het nieuwe college, op 5 juni 2018, gaat het demissionaire college verplichtingen aan met Ennatuurlijk:

Het college besluit in te stemmen met de afspraken die met Ennatuurlijk B.V. gemaakt zijn over fase 2 en 3a en uitgewerkt in een document met afspraken, 'Afsprakendocument realisatie fase 2&3a HGN Noord d.d. 21 april jl.' Deze afspraken worden verder uitgewerkt in een financierings-, ontwikkel- en exploitatie-overeenkomst. Voor zover bekend wordt de raad hierover niet geïnformeerd.

Tijdens het fractievoorzittersoverleg van 13 september 2018 wordt mondeling toegelicht dat de oud-wethouder benoemd wordt tot bestuurder van MSW B.V. Het fractievoorzittersoverleg vraagt om uit te zoeken of de constructie juridisch in orde is en hoe de overdracht van kennis geborgd kan worden. Een

juridisch advies is dan al sinds 4 september voorhanden, maar wordt niet gedeeld met de gemeenteraad ... Op de vraag hoe kennis overgedragen kan worden, wordt later niet meer teruggekomen.

De afspraken die met Ennatuurlijk zijn gemaakt in april 2018 worden formeel vastgelegd in een overeenkomst. Hierbij wijkt de overeenkomst op onderdelen af van de afspraken. (4 december 2018).

Vraag 9

- a) Had het college de bevoegdheid op 5 juni 2018 die overeenkomst aan te gaan zonder die aan de raad voor te leggen en heeft het college haar actieve informatieplicht geschonden?
- b) Is er sprake van belangenverstremming van een wethouder die in dienst treedt of al is bij HGN wanneer dit besluit wordt genomen?
- c) Zijn bevoegdheden van de raad, waaronder budgetrecht, het bepalen van het beleid en het moeten kunnen controleren van het college met deze overeenkomst en/of door het handelen van het college geschonden?
- d) Heeft het college haar actieve informatieplicht geschonden door het juridisch advies van 4 september niet te melden aan de raad?
- e) Schond het college haar informatieplicht door geen informatie over de kennisoverdracht te verschaffen?
- f) Had het college, mede vanwege de financiële consequenties van de afwijkende onderdelen van de overeenkomst, de op 4 december getekende overeenkomst alsnog aan de raad moeten voorleggen?
- g) Schond het college haar informatieplicht door in de P&C-stukken slechts beperkte informatie op te nemen over risico's (pag 32) waarbij risico's en liquiditeitsproblemen niet gemeld werden en zodat de raad en de accountant om de tuin geleid werden wat de financiële positie van HGN en dus ook de gemeente was?

Meermaals constateert Berenschot dat financiële informatie ontbrak of niet werd gedeeld waaronder:

In de bestuurlijke stukken is door ons geen integraal overzicht van baten, lasten en investeringen aangetroffen.

Berenschot beschrijft op pagina 10 doelstellingen en de realisatie daarvan:

- a) *Jaarlijks dividend vanaf 2018 van € 100.000: **Niet gerealiseerd.***
- b) *Opgebouwde reserve van € 9,7 miljoen na 30 jaar (2045): **Het is niet reëel te verwachten dat Het Groene Net in 2045 een reserve van € 9,7 miljoen heeft opgebouwd.***
- c) *Verkoopopbrengst gemeente na 30 jaar (2045) 4 tot 6 maal het brutoresultaat: **De verwachte waarde bij verkoop nu is nihil.***
- d) *Projectrendement van 5% (later hanteert de gemeente Sittard-Geleen 4%): **Tot heden is er nog geen positief rendement gehaald.***
- e) *Beide partijen besteden per jaar minimaal € 150.000 en maximaal € 200.000 uit het bedrijfsresultaat aan de ontwikkeling van Het Groene Net: **Tot heden was er nog geen ruimte in het bedrijfsresultaat geld te reserveren voor ontwikkeling.***
- f) *82% duurzame energieopwekking en 18% bijstook van gas: **Niet gerealiseerd. Hiermee is de duurzaamheidswinst lager dan beoogd.***

Berenschot beschrijft ook dat de gemeente geen mogelijkheden heeft om directe inkomsten uit HGN te halen en dat de toekomst van HGN zo onzeker is dat ontmanteling na 2045 een serieuze mogelijkheid is.

In het memo wordt verder geconcludeerd dat met overdracht van de klanten en activa de gemeente geen mogelijkheid heeft om direct inkomsten te genereren uit Het Groene Net. (pag 29)

Het businessplan van HGN loopt tot 2035 ... Na 2045 zijn de leidingen afgeschreven, zijn inkomsten onzeker en moeten er waarschijnlijk herinvesteringen worden gedaan. (pag 45)

Indien herinvesteringen niet nodig blijken, maar klanten wel gebruik blijven maken van HGN, zal een positieve kasstroom resteren in de periode na 2045 ... Aan de andere kant is het, gegeven de onzekere toekomst, niet ondenkbaar dat het warmtenet na 2045 moet worden ontmanteld. (pag 47)

Vraag 10

Is het college het met SPA eens dat:

- a) HGN financieel een mislukking is en er tot nu toe alleen maar verliezen zijn geleden;
- b) het hoogst onzeker is of HGN tot 2045 voldoende winst zal maken om de dan noodzakelijke herinvesteringen te kunnen betalen;
- c) niet alleen de gemeente maar ook bewoners die aansluiten op HGN grote risico's lopen door te investeren in een bedrijf dat een zeer onzekere toekomst heeft;
- d) de gemeente haar inwoners niet aan dergelijk grote risico's mag blootstellen.

SPA ontving info en een factuur gericht aan de gemeente voor de huur van een boiler en chiller plus kosten voor diesel en stroom voor een periode van vier weken t.b.v. het gebouw van Zowonen aan de Europaboulevard. Vervolgens werd gevraagd of dit eenmalig was of structureel. Het gecompriëerde overzicht toont dat de gemeente structureel tussen 2011 en 2020 rekeningen betaalde van in totaal ruim 6 ton ex BTW. Daarbij werd opgemerkt dat daarin sinds enkele jaren alleen de huur voor de chiller zit omdat de andere posten ergens anders zijn ondergebracht.

Vraag 11

SPA wil daarom weten:

- a) of het inderdaad klopt dat er jarenlang veel kosten zijn gemaakt t.b.v het gebouw van Zowonen;
- b) hoe hoog die kosten in totaal zijn;
- c) waarom de gemeente die kosten heeft gemaakt en betaald;
- d) op grond van welke overeenkomst met Zowonen dit geschiede;
- e) of deze kosten aan HGN in rekening zijn gebracht en of die zijn terugbetaald door HGN;
- f) of Zowonen die kosten heeft betaald en zo nee waarom niet;
- g) of dergelijke faciliteiten ook aan andere afnemers van HGN werden/worden geboden.

Op dit moment lokt HGN mensen uit Limbrichterveld-Noord met verwijzing naar een ISDE-subsidie van € 3325 die het Rijk geeft bij aansluiting op een warmtenet bovenop wat de gemeente aan subsidie verstrekt.

Op de [betreffende website](#) staat echter als voorwaarde '*Er is nog niet eerder subsidie verstrekt voor de aansluiting van de woning op een warmtenet.*'

Daarmee wordt de mensen volgens SPA onterecht een grote worst voorgehouden.

Vraag 12

Is hier sprake van meervoudige subsidieverstrekking en dus dat de bewoners de ISDE-subsidie niet bovenop de door de gemeente verstrekte subsidie ontvangen?

Zo ja, wil SPA dat deze verkooptruc van een commercieel bedrijf (HGN) onmiddellijk wordt beëindigd en dat alle bewoners van Limbrichterveld-Noord daarvan op de hoogte gesteld worden en degenen die reeds hebben besloten om op HGN aan te sluiten alsnog de gelegenheid krijgen hun keuze te herzien.

Berenschot schrijft op pagina 16:

Per investeringsvraag zouden tenminste de volgende criteria gehanteerd moeten worden Het publieke belang is in de investering voldoende geborgd (acceptabele prijszetting voor particulieren, voldoen aan wet- en regelgeving, etc.)

Bij het voorlooppject Thienbunder werden nieuw te bouwen woningen in de markt gezet als 'energiezuinig'. Deze voldeden bouwkundig niet aan de eind 2014 geldende norm EPC=0,6 maar vanwege aansluiting op HGN mocht een aftrek worden meegenomen waardoor deze wel aan die norm voldeden.

Nieuwe bewoners betrokken juist vanwege het energiezuinig zijn die woningen eind november 2014.

Per 1 januari 2015 veranderde de EPC-norm naar 0,4 zijnde lager dan de inclusief HGN-aftrek berekende waarde.

Nadien bleek uit onderzoek door een daarin gespecialiseerd bureau dat er gebouwd was met EPC=0,83 hetgeen zelfs na toepassing van de HGN-aftrek (0,2) boven de norm was.

Dit probleem speelt reeds jaren en zowel Zowonen als HGN als de gemeente lossen het niet op.

De mensen voelen zich belazerd en betalen circa 45% meer dan hun was voorgerekend terwijl zij zuinig verwarmen.

Berenschot stelt expliciet dat '*acceptabele prijszetting voor particulieren*' een criterium is bij investeringen in HGN.

SPA is van mening dat de gemeente medeverantwoordelijk is voor deze structureel veel te hoge energierekeningen voor de bewoners als gevolg van onvoldoende duidelijke voorlichting en slechte bouw.

Vraag 13

Is het college bereid om samen met Zowonen en HGN dit probleem structureel op te lossen?

Vraag 14

Is het college het met SPA eens dat het rapport als geheel duidt op een falend college?